

Nyttig for pasienter

Folkehelseinstituttet

Fem hefter om psykiske lidelser sett fra et brukerperspektiv

1. Livet med anoreksi. 2. Livet med bipolar lidelse. 3. Å leve med en mann som drikker for mye. 4. Livet med schizofreni. 5. Livet med hypokondri. 19 s x 5, ill. Oslo: Nasjonalt folkehelseinstitutt, 2009. Pris gratis

Heftene er utarbeidet av forskjellige fagfolk og i regi av Folkehelseinstituttet. De retter seg mot pasienter med de ovennevnte diagnoser, men er også nyttige for pårørende og helsepersonell. De er kortfattede og lettleste.

Først blir de forskjellige lidelsenes karakteristika gjennomgått, med beskrivelse av symptomer, forekomst, årsaksforhold, forventet prognose og behandling. Deretter kommer forskjellige pasientutvalg og forklarende kommentarer knyttet til disse. Refleksjoner rundt det å få en diagnose, hvordan problemene og plagene som følger med lidelsen oppfattes, erfaringer med helsevesenet, hvordan lidelsen påvirker forholdet til andre og forskjellige måter å mestre hverdagen på, er temaene som tas opp. Til slutt gis det en del generelle råd og tips om litteratur til fordypning.

Fire av heftene er ganske like. Der er

pasientenes erfaringer sentrale, mens heftet om alkoholmisbruk tar utgangspunkt i pårørendes situasjon, spesielt ektefelle og barn.

Det særlig verdifulle er «brukernes» egne erfaringer slik de kommer til uttrykk. Det kan være lett å kjenne seg igjen i disse, selv om vi er forskjellige, og de kan gi støtte til ny selverkjenning. De er også svært nyttige for helsepersonell. Et godt eksempel er en påminnelse fra en av pasientene med bipolar

lidelse om at tidspunktet der pasienten er mottakelig for skriftlig informasjon, kan variere fra individ til individ. Informasjonen bør gis muntlig først, hevdes det, og brosjyrer og annet skriftlig materiell er nyttige først når vedkommende er moden for det.

Disse heftene kan også brukes som grunnlag for samtaler mellom helsepersonell, pasienter og pårørende. De anbefales for leger og annet fagpersonell som behandler pasienter med de aktuelle psykiske helseproblemene.

Stein Opjordsmoen Ilner

Klinikk psykisk helse og avhengighet
Oslo universitetssykehus, Ullevål

Givende bok om hypertensjon

Cheriyon J, McEniery C, Wilkinson IB.

Hypertension

313 s, tab, ill. Oxford: Oxford University Press, 2009. Pris GBP 38
ISBN 978-0-19-922955-0

Omtrent 30 % av den voksne befolkningen i industrialiserte land har hypertensjon, som er en viktig årsak til prematur sykdom og død. Korrekt behandling er derfor viktig. Forfatterne innleder med en oversikt over symboler og brukervennlige forkortelser.

Boken er delt inn i åtte oversiktlige kapitler og har en praktisk tilnærming til patofysiologi, diagnostikk, undersøkelse, risiko, prognose og behandling, både hos eldre, middelaldrende, barn og personer med diabetes. Figurer, bilder og flytdiagrammer er tallrike og fremhever og supplerer teksten på en utmerket måte. Et spesielt kapittel er viet sekundær hypertensjon, og her er omtalen omfattende og oversiktlig og ledsaget av en rekke utmerkede illustrasjoner i farger. I dette kapitlet berøres også noen sjeldne tilstander som kanskje ikke har så stor interesse i den kliniske hverdagen, men som gir innsikt i patogenetiske mekanismer.

I kapitlet om behandling tar man for seg både ikke-farmakologisk og farmakologisk behandling. Omtalen av den sistnevnte behandlingsformen er kortfattet, oppdatert og balansert. Forfatterne gjennomgår virkningsmekanismer, indikasjoner, kontraindikasjoner og bivirkninger. Også i dette kapitlet henviser man til en rekke anerkjente, større hypertensjonsstudier hvor de enkelte antihypertensivene har vært utprøvd (bl.a. LIFE, VALUE, RENAL, ValHEFT, ASCOT, ALLHAT, NORDIL og INSIGHT). En oversikt over en rekke større hypertensjonsstudier er omtalt i sluttkapitlet. Dette

er et verdifullt supplement. Det avsluttende kapitlet er viet til hypertensjon i det 21. århundre og tar opp uavklarte aspekter ved forebygging og behandling, og ikke minst potensiell bruk av arteriestivhet (arterial stiffness) i risikovurdering.

Boken er på vel 300 sider, i lommeformat og hendig og brukervennlig. Den egner seg godt for sammenhengende lesning og er særdeles velegnet som oppslagsbok for dem som ønsker kjappe, poengterte svar på spesifikke spørsmål.

Ofte vil kortfattede håndbøker fremstå som overfladiske og ha begrenset appell til godt informerte lesere. Ikke så med denne boken. Forfatterne har evnet å gå i dybden, og både rutinerne klinikere og leger under spesialisering vil oppdage at det er givende å ha den lett tilgjengelig.

Åsmund Reikvam

Institutt for klinisk medisin
Universitetet i Oslo

Er intensivavdelinger pasientsikre?

Chiche J-D, Moreno R, Putensen C et al, red.
Patient safety and quality of care in intensive care medicine

584 s, tab, ill. Berlin: Medizinisch Wissenschaftliche Verlagsgesellschaft, 2009.
Pris EUR 80
ISBN 978-3-941468-11-5

European Society of Intensive Care Medicine står bak denne utgivelsen som omhandler kvalitet og pasientsikkerhet på intensivavdelinger. Målgruppen er leger som arbeider på intensivavdelinger, men hele eller deler av den kan leses av andre leger og faggrupper (sykepleiere, farmasøyer og ernæringsfysiologer) samt ledere (leger og ikke-leger) av slike avdelinger.

Pasientsikkerhetsbevegelsen begynte for ca. 20 år siden med publisering av *Harvard Medical Practice Study* (1). I 2001 ble en berømt rapport publisert fra The Institute of Medicine (2) som estimerte at opptil 98 000 personer årlig døde på sykehusene i USA som følge av unngåelige medisinske feil. Året etter kom britene med en like urovekkende rapport (3). Opinionsen mot feil og forsømmelser i sykehus ble så stor at både legeprofesjonen og EU-kommisjonen begynte å engasjere seg i pasientsikkerhet i Europa, noe som bl.a. førte til *Luxembourg Declaration on Patient Safety* i 2005 (4). Utgivelsen bør vurderes på denne bakgrunnen